

De zaligheid der rechtvaardigen - de rampzaligheid der goddelozen (Psalm 1)

UIT DE SCHRIFT

Bij de bespreking van Rom. 1:17: „Maar de rechtvaardige zal uit het geloof leven”, verwees ik naar Psalm 1, waar het leven van een rechtvaardige getekend wordt, in tegenstelling met de wandel en het einde der goddelozen.

Psalm 1 begint met het bekende woord: Welgelukzalig.

Het is een uitroep, die als volgt kan worden weergegeven: O gelukzaligheden van de man, die niet wandelt in de raad der goddelozen.

Wat is die man gezegend, wat heeft hij het goed, wat is het heerlijk en begeerlijk om als een rechtvaardige te leven! Het is alsof we de dichter van Psalm 1 in de handen horen klappen van vreugde. Hij zou het wel willen uitbazuinen over heel de wereld welk een voorrecht het is om de HERE te vrezen.

Een rechtvaardige is rijker dan iemand die de honderdhuizen heeft getrokken.

Hij zou voor al de schatten der wereld z'n voorrechten niet willen inruilen.

Een rechtvaardige is een man, die — wat levensrichting betreft — in de rechte verhouding tot God staat.

En die daarom een afwijzende houding tegenover de goddelozen aanneemt.

Hij wandelt niet in de raad der goddelozen.

Hij kan met hun plannen en overleggingen niet meegaan.

Hij staat niet op de weg der zondaren.

Hij houdt zich niet op met de praktijken van hen, die hun levensdoel missen, omdat zij de HERE niet kennen in al hun wegen.

Hij zit niet in het gestoeite der spotters. Hij voelt zich niet thuis bij hen, die lust hebben in allerlei zotternij en spotternij, die niet betamen.

Een godvrezende kan geen echte vriendschap sluiten met iemand, die de HERE niet vreest. Echte, volle gemeenschap kan niet bestaan tussen mensen, die oprecht met de HERE leven en mensen, die Hem de nek toekeren.

Er kan geen echte gemeenschap zijn met goddelozen, omdat die om de wet Gods niet geven, terwijl de rechtvaardigen in die wet des HEREN behagen hebben.

Als wij het woord wel horen, schrikken we. Want een wet is voor ons besef een geheel van harde, onverbiddelijke voorschriften, die dreigen met kogel en strop.

Nu is de wet Gods ook wel geschikt om ons bang te maken. Zolang we niet geloven in de almachtige kracht van Gods genade en dus trachten in eigen kracht met die wet klaar te komen.

Maar als we geloven in de Here Jezus, die alle schuld voor ons betaald heeft en de wet voor ons volbracht heeft, dan wordt het anders.

Dan kennen we God als onze Vader, die in de hemelen is. En dan verstaan we de wet des HEREN als het onderricht van onze hemelse Vader.

De HERE onderricht zijn volk door zijn wet, door zijn onderricht of onderwijs.

Als een aardse vader zijn kinderen leert hoe ze moeten leven, moeten de kinderen daarmee niet blij zijn? Als een vader z'n kinderen aanwijst waaraan ze zich moeten houden en waarvan ze zich moeten onthouden als ze het goed willen hebben, moeten kinderen daarvoor niet dankbaar zijn?

Welnu, zo moeten de rechtvaardigen, door het geloof kinderen van de hemelse Vader, blij zijn met de wet, de onderwijzing van de HERE.

Boven die wet staat immers geschreven: „Ik ben de HERE uw God, die u uit Egypteland, uit het diensthuis, uitgeleid heb”.

In die wet leert de HERE zijn volk wie Hij is en wat Hij voor zijn volk gedaan heeft en waarop zijn volk mag rekenen.

Tot de wet des HEREN behoren ook Gods beloften. De HERE begint met Zich aan zijn volk te geven in zijn genade, trouw en waarheid. Maar dan leert Hij ook aan zijn volk in welke wegen het mag en moet wandelen om waarlijk te leven.

Zouden de rechtvaardigen daarin geen lust hebben? De wet is hun vermaak.

Ze overdenken de wet, het onderwijs des HEREN, wel bij dag en nacht.

Zo maar onder hun werk kan hun te binnen schieten, wat de HERE wel beloofd heeft en hoe goed zijn bevelen zijn. En in slapeloze nachten kunnen ze er mee bezig zijn hoe barmhartig en genadig de HERE wel is. En hoe heerlijk het is om naar zijn inzettingen te leven.

Psalm 1 tekent dan het leven van de rechtvaardige in een beeld.

Z'n leven gelijkt op een boom, gaaf en sterk, geplant in een waterrijke bodem.

Machtig dringen de wortels in de vruchtbare grond. Hij kan er tegen!

Het is hem aan te zien, dat hij aan water geen gebrek heeft.

Zijn bast glanst en z'n kruin verheft zich in de hoogte.

Op z'n tijd draagt hij volop vrucht en het is hem geen last.

Z'n blad valt niet af en verdort niet voor de daarvoor bestemde tijd.

En dan zonder beidspraak: Hij is voorspoedig in wat hij doet.

De HERE doet het hem wel gelukken. De zegen des HEREN is in zijn leven.

En daartegenover het beeld van de goddeloze, die God niet vreest en geen mens ontziet, die de neus in de wind steekt en hoog van de toren blaast.

Hij is als het kaf, dat de wind verstrooit.

Stelt ge het u voor? Ziet ge het? Dat is de bedoeeling van deze psalm.

Stelt u voor een doravloer. Gelegen op een hoogte, waar de wind vrij spel heeft.

Het zaad is uit de aren geslagen. Maar nu moet het koren nog gewand worden.

Krachtig gooit de wanner koren en kaf in de hoogte. De korrels vallen in de grote schep terug. Maar het kaf? Het wordt door de wind meegevoerd.

Het deugt nergens toe. Geen beest kan er mee gevoed worden.

Geen kachel kan er mee gestookt worden. Het is totaal waardeloos.

Dat is het beeld van de goddelozen.

Als we de wereld ongelovig bekijken, dan schijnt het totaal anders.

De goddelozen bouwen hun huizen als kastelen, stichten wereldrijken, die eeuwen bestaan, verzamelen kapitalen, waarmee ze werelden beheersen.

Maar als we de wereld gelovig bezien, dan stemmen we toe: kaf zijn ze en anders niet. Want ze houden geen stand in het gericht.

Voor Gods gericht zullen ze vergaan. Hij zal de goddelozen van de aarde weg doen.

De zondaars blijven niet in de vergadering der rechtvaardigen.

Want de HERE kent de weg der rechtvaardigen. Dat wil maar niet zeggen, dat de HERE alles af weet van het leven der rechtvaardigen.

Kennen betekent in de Schrift veel meer dan weten. Kennen wordt gebruikt voor de intieme verhouding van man en vrouw. Voor de omgang van vriend en vriend. Het kan soms zoveel betekenen als: omzien naar, zorgen voor, meelevens met. De HERE kent de weg der rechtvaardigen, dat wil zeggen: Hij leeft met hen mee, Hij gaat met hen mee, Hij helpt hen en zorgt voor hen en is vóór hen.

Hoogleraren ter Synode (IV)

KERKELIJK LEVEN

Terwille van spoedeisende copie (Schooldag, synode) hebben we ons blad enige weken zijn regelmatigheid tred moeten laten opgeven; we komen langzamerhand weer op vaste gang. Misschien volgende week weer alles zo als vroeger.

Daarom lijkt het me niet kwaad, thans te vervolgen met onze bespreking van de kwestie, hierboven aangeduid.

We waren daarbij genaderd tot de samenstelling van de commissies. Reeds hebben we uiteengezet, wat die synodale commissies zijn. Het zijn de zorgvuldig saamgestelde combinaties van leden, die van de vele agendumpunten al vast een deel ter bespreking krijgen toegewezen, zodra de synode geopend is, met opdracht, daarover de volle synode straks van advies te dienen. In de regel wordt door het uitbrengen van een rapport aan dit verlangen der synode voldaan. In zo'n rapport geeft de commissie een overzicht van de ter behandeling staande stukken, vertelt ze, wat haar overwegingen geweest zijn, en komt zo tot een advies. Natuurlijk is de synode volkomen vrij, een advies al of niet te aanvaarden, het te wijzigen, door amendementen over te nemen, of wat haar voorts verstandig lijkt. Ze kan ook zeggen: welbedankt, maar doe alles nog maar eens over.

Iedereen begrijpt nu meteen de grote betekenis van zulke commissies. Alle synodeleden, die erin benoemd worden (d.w.z. alle leden, min die van het moderamen, die het toch al druk genoeg kunnen hebben) krijgen er een plaats in.

Ze zijn dus allemaal praeadviserende leden. Men zal bij de samenstelling van zulke commissies natuurlijk rekenen met aanleg, belangstelling, voorgeschiedenis van de over de commissies te verspreiden synodeleden. Om een voorbeeld te nemen: iemand, die veel weet van de zending, de zendingsterreinen, zal uiteraard benoemd worden in de commissie, die de zendingzaken heeft te bestuderen in eerste aanleg. Wie verstand heeft van rechts, dan wel kerkrechts-kwesties, komt in aanmerking,

Hij geeft de moeden kracht. Hij troost de treurenden.

Hij sterkt de zwakken. Hij houdt hen staande in de verdrukking.

Dat is het geheim van het leven der vromen.

Ze houden zichzelf niet op de been, maar dat doet God door zijn genade.

Zij zouden hun leven wel verknoeid hebben, maar de HERE bewaarde hen in de verzoeking. Hij kende hen in al hun wegen.

Daarom loopt hun weg, hun leven door tot in der eeuwigheid.

Ze gaan ten hemel in en erven koninkrijken. Ze zullen altijd bij de HERE zijn.

Maar de weg der goddelozen zal vergaan.

Vaak reeds in dit leven. De zonde sloopt het lichaam en knakt de geestkracht.

Maar zeker zal hun weg vergaan als ze komen in het gericht.

Hun weg loopt dood, eindigt in de eeuwige dood.

Een eeuwige nacht is het einde. O rampzaligheden van de onrechtvaardige.

Zijn wij rechtvaardigen? Door het geloof in de Here Jezus? En leven we als rechtvaardigen? Wandelen we in de wegen des HEREN? Blijven we in Hem en bewaren we Zijn Woord? Is onze lust in des HEREN wet en overdenken we die wel bij dag en nacht? Want deze psalm is niet geschreven, opdat we hem mooi zouden vinden en overgaan tot de orde van de dag. Maar opdat we maar als rechtvaardigen zouden leven, door het geloof, in de kracht van de Heilige Geest, in volstrekte afhankelijkheid van onze Here Jezus Christus.

En opdat we niet zouden wandelen in de raad der goddelozen, noch staan op de weg der zondaren, noch zitten in het gestoeite der spotters.

We zijn geseigd, die goddelozen in de wereld te zoeken, waar men leeft naar de regel: laat ons eten en laat ons drinken, want morgen sterven wij.

Maar er kunnen ook goddelozen in de kerk zijn. Ze kunnen soms wel de meerderheid vormen. Zodat alleen maar een rest, een overblijfsel echt de HERE vreest. Echt lust heeft in des HEREN wet. Echt de zonden belijdt en vergeving vraagt.

En oprecht begeert om zich aan de bevelen van de HERE te houden.

In deze psalm wordt ons voorgesteld het leven en de dood, de zegen en de vloek, de gelukzaligheid en de rampzaligheid.

„Kiest dan het leven, opdat gij leeft, gij en uw zaad” (Deut. 4:26).

Als wij de HERE niet kennen in al onze wegen, dan zal Hij ons ook niet kennen, maar zal eens tot ons zeggen: „Ik heb u nooit gekend; gaat weg van Mij, gij die de ongerechtigheid werkt” (Matth. 7:23).

Maar tot de rechtvaardigen zal de HERE zeggen: „Komt, gij gezegenden Mijns Vaders, beërft het Koninkrijk, hetwelk u bereid is van de grondlegging der wereld” (Matth. 25:34).

H. J. J.

uiteraard, voor de commissie, die moeilijkheden van kerkrechtelijke aard te overwegen zal hebben. En zo voort.

Helemaal alle vóórdelen uitbuiten, neen, dat zal niet gaan: iemand kan b.v. verstand hebben zowel van zending als van kerkrecht: maar hij kan maar op één plaats tegelijk wezen.

Helemaal alle bezwaren ondervangen, dat zal evenmin gaan: Bezwaren kunnen er zijn, o.a. als iemand al eerder (b.v. in een „mindere vergadering”) in een bepaalde kwestie gemengd geweest is. De één kan zeggen: beter dat hij er ditmaal buiten blijft. De ander: ja, maar hij weet tenminste iets van de zaken af. Buitenstaanders hebben vaak gemakkelijke kritiek: tot mijn verwondering las ik onlangs zelfs iets in onze eigen pers, dat op kritiek leek inzake de met moeite, doch toch uit de besprekingen opgekomen en volkomen zakelijke formatie der laatste commissie voor de kwestie—Kralingen. Maar wie meeleeft, weet, hoe moeilijke zaak altijd de samenstelling van de commissies is; en ik wil wel eens graag hier zeggen, dat ik niet geloof, dat op deze synode mensen, die reeds eerder in een aangelegenheid, hoe dan ook, betrokken zijn geweest, ooit de kans hebben gekregen, of hebben willen gebruiken, om misbruik te maken van hun positie. Het is eerlijk toegegaan met alle gravamenkwesties; men doet beter, geen wantrouwen te voeden. De kerken vaardigen af, niet de synode; en zij moet nu eenmaal de rollen verdelen onder de door de kerken aangewezenen.

Maar nu de hoogleraren in de praeadviserende commissies. Hoogleraren, men weet het, hebben, en dat is volkomen terecht, ter synode alleen maar adviserende stem. Ze zijn geen ouderling, geen dominee-in-dienst, geen lid van een classicale vergadering: de afgevaardigden moeten beslissen. Maar raad geven, adviseren, dat kunnen hoogleraren wel; en zolang de kerken besluiten, hun advies te begeren, of mogelijk te maken, (waarover we straks afzonderlijk nog handelen), zijn ze dus